

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی پرستاری

گروه آموزشی: پرستاری

دانشکده: پرستاری

اطلاعات مربوط به درس	اطلاعات مربوط به مدرس/ مدرسین
نام درس: اصول و کلیات اپیدمیولوژی	نام مسئول درس: نرگس صالحی
سال تحصیلی/ نیمسال : نیمسال دوم / 1404 - 1405	رتبه علمی: مربی
کد درس : 11	رشته تحصیلی: پرستاری داخلی جراحی
نوع واحد(نظری/ عملی): نظری	تلفن تماس: 09175564692
تعداد واحد: 1 واحد	پست الکترونیک: nsalehi43@yahoo.com
پیش نیاز/هم نیاز: فناوری اطلاعات در پرستاری	محل کار: دانشکده پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد داراب
مکان برگزاری: دانشکده پرستاری	
روز و ساعت کلاس: یکشنبه / 9:30 – 10:30	
تعداد دانشجویان : 45	
تاریخ شروع و خاتمه درس : 1404/6/23 – 1404/10/23	

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

توصیف کلی درس

انتقال اطلاعات لازم در مورد اصول اپیدمیولوژی، علل ایجاد و چگونگی انتشار بیماری ها در جامعه و ارائه اطلاعات اختصاصی در مورد همه گیرشناسی و روش های کنترل بیماری های شایع کشور، تحلیل اپیدمیولوژیک مشکلات سلامت جامعه و کاربرد این اطلاعات در پرستاری و ارتقا سلامت جامعه.

اهداف رفتاری (حیطه)	اهداف اختصاصی	هدف کلی	جلسه
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر: نکات اساسی را در اپیدمیولوژی نام برده و تعریف جامعی از اپیدمیولوژی بیان کند. اهداف و کاربردهای اپیدمیولوژی را بیان نماید. تعاریف اپیدمیولوژی از منظرهای مختلف را بیان کند. وسعت دامنه علم اپیدمیولوژی را بیان کند. تفاوت علوم بالینی و اپیدمیولوژی را بیان کند	بیان تاریخچه و تعریف و کاربرد و اهداف اپیدمیولوژی	1

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: سلامت و بیماری را تعریف کند. با فاکتورهای خطر (Risk factor-) برای بیماریهای عفونی و غیر عفونی آشنا شود مراحل مختلف آمادگی ، مرحله قبل از بروز بیماری و مرحله بالینی بیماری را توضیح دهد. سطوح پیشگیری را نام ببرد و انواع اولیه ، ثانویه و نوع سوم پیشگیری را توضیح دهد	2 مفاهیم سلامت و بیماری، بیان سیرطبیعی بیماری و سطوح پیشگیری و اقدامات پیشگیری از بیماری
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: روشهای انتقال بیماری به روش مستقیم و غیر مستقیم را توضیح دهد اصطلاحات زیر را توضیح دهد. Agent , Pathogenicity , Virulence , Immunogenicity , Infectivity Invasiveness , Disinfection , Isolation , Patient, Quarantine , Incubation period , Source of infection , Immune person	3 بیان مکانیزمهای انتقال عفونت و تغییرات شدت بیماری و تظاهرات بیماری، و آشنایی با یک سری اصطلاحات
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: معانی این اصطلاحات را بیان کند: Zoonosis , Epizootic , Nosocomial infection , Pollution Opportunistic infection , Contamination , Communicable dx Eradication, Infestation	4 شرایط ایجاد بیماری به وسیله عامل عفونت زا: درک معانی اصطلاحات رایج در علم اپیدمیولوژی

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

	انواع عفونت ها توضیح دهد. انواع میزبان، منابع و مخازن بیماری را بشناسد. و انواع حامل را با دسته بندی آنها توضیح دهد	
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: بیماری ها در دو جنس، اختلافات آناتومیک، وضعیت تاهل، عل ژنتیکی، شغل، شیوه زندگی و علل نا معلوم دیگر در ایجاد بیماری را توضیح دهد. تاثیر عوامل محیطی و اجتماعی در ایجاد بیماری را توضیح دهد. تاثیر محیط اقتصادی اجتماعی خانواده در ایجاد بیماری را توضیح دهد. تاثیر مسکن، زندگی شهرنشینی، روستانشینی، عشایری، و .. در ایجاد بیماری را بیان کند. بطور کلی تاثیر سن و جنس و زندگی زناشویی را در ایجاد بیماری بیان کند. ، کند. تاثیر عامل ژنتیک ، سنین والدین ، نژاد، وضع تاهل، شغل، وضعیت تغذیه، ، رتبه تولد، وضع اجتماعی در ایجاد بیماری بیان کند	5 عوامل تعیین کننده و موثر بر سلامت
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: نقش عوامل بیماریزا، میزبان، و محیط را در اپیدمیولوژی بیماری ها بیان کند مدل بیماری چند علتی را بیان کند مدل مثلث ، را بیان کند. مدل شبکه علیت را بیان کند مدل اکولوژیک یا فاکتورهای موثر بر بروز بیماریها را بیان کند.	6 بیان مدل های اپیدمیولوژیک و کاربرد آن در کنترل و پیشگیری بیماری ها

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

7	شاخص ها و میزان های بهداشتی و کاربرد آن در پرستاری	پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر: اهمیت اندازه ها و چگونگی اندازه گیری شاخص های سلامت و بیماری در اپیدمیولوژی را شرح دهد. چگونگی استفاده از ایندکس هایی که معیار اندازه گیری علم اپیدمیولوژی است شامل: اندازه گیری میزان مرگ ، میزان ابتلا ، اندازه گیری ناتوانی ، توزیع عوامل محیطی و سایر عواملی که در علیت بیماری، موثرند، اندازه گیری متغیرهای جمعیت شناختی . نسبت ها و میزان ها را توضیح دهد و چگونگی محاسبه آنها را بداند. اندازه گیری میزانها ی: میزان تولّد خام میزان باروری میزان بروز بیماری میزان شیوع بیماری اصول روش های مطالعه در اپیدمیولوژی را توضیح دهد	شناختی
8	طبقه بندی و بررسی انواع مطالعات اپیدمیولوژی توصیفی، تحلیلی و مشاهدات گذشته نگر و آینده نگر	پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر: اپیدمیولوژی توصیفی، تحلیلی و مشاهدات گذشته نگر و آینده نگر را توضیح دهد	شناختی
9	آزمون میانترم		
10	مطالعات اپیدمیولوژی تحلیلی و تجربی	پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:	شناختی

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

	مطالعه موردی یا گزارش موردی مطالعات مربوط به مرور موارد مطالعات بوم شناختی مطالعات تاریخی مطالعات مقطعی	
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: ذکر کند غربالگری به چه معنا است اصول غربالگری بیماری ها را شرح دهد. اهداف غربالگری را توضیح دهد. انواع غربالگری را بیان کند. معیار های انجام غربالگری چیست؟ ملاحظات اخلاقی در غربالگری را بیان کند.	11 غربالگری و بیماریابی نقش پرستاران در کشف بیماری ها و حفظ سلامت مردم
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: همه گیریهای بیماری نوع پیش رونده را توضیح دهد همه گیریهای بیماری نوع تک منبعی را توضیح دهد جنبه های انتقال شخص به شخص بیماریها: فاصله نسلی و مصونیت گروهی را بیان کند	12 انواع اپیدمی ها و جنبه های انتقال بیماری و نقش پرستاران در کشف بیماری ها و حفظ سلامت مردم

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: اپیدمیولوژی بیماری‌های واگیر دار و مشترک بین انسان و حیوان (سل و هاری) ویژگی‌های اپیدمیولوژیک بیماری‌های واگیر را توضیح دهد. شرایط ایجاد بیماری واگیر را توضیح دهد. برای هر بیماری واگیر باید موارد زیر را توضیح دهد: دوره نهفتگی، سیر طبیعی، انتشار جغرافیایی (در سطح جهان و ایران) روند زمانی، تأثیر سن، جنس، شغل، موقعیت اجتماعی، عوامل مساعدکننده، حساسیت و مقاومت، میزان حملات ثانویه، راه‌های انتقال و دوره قابلیت سرایت.	13 جنبه‌های اپیدمیولوژیک و برنامه‌های ملی مبارزه با بیماری‌های واگیر (نظام سندرمیک)
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: اپیدمیولوژی بیماری‌های غیر واگیر (سرطان، بیماری‌های قلبی و عروقی، تب رماتیسمی) و مالتیپل اسکلروز و ... تعریف سازمان جهانی بهداشت را از سوانح ذکر کند. سوانح و حوادث جاده‌ای را شرح دهد.	14 جنبه‌های اپیدمیولوژیک و برنامه‌های ملی مبارزه با بیماری‌های غیر واگیر (برنامه ایران) و جنبه‌های اپیدمیولوژی حوادث و سوانح

روش‌های یادگیری - یاددهی			
☐ ایفای نقش ☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) ☐ کلاس وارونه	☒ بحث در گروه‌های کوچک ☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) ☒ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)	☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) ☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده ☒ یادگیری مبتنی بر سناریو ☐ یادگیری مبتنی بر بازی	سایر موارد (لطفاً نام ببرید) ---

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

مواد و وسایل آموزشی
پاورپوینت، فیلم، تخته وایت برد، مژیک

قوانین و مقررات مورد انتظار از دانشجو
❖ قوانین مربوط به حضور و غیاب و عواقب عدم رعایت آنها: ✓ حضور به موقع در کلاس ✓ برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو برابر مقرارت آموزشی دانشکده ✓ الزامی بودن شرکت در امتحان میان ترم برای پاس کردن واحد درسی ✓ امتحان فقط یکبار برای کل کلاس و در تاریخ مقرر انجام می پذیرد
❖ قوانین مربوط به رفتار و اخلاق در کلاس درس: ✓ رعایت شئونات دانشجویی ✓ خاموش کردن موبایل در کلاس درس ✓ رعایت احترام به استاد ✓ رعایت اصول اخلاقی ❖ قوانین مربوط به تکالیف/سرقت ادبی و...

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

فعالیت‌های یادگیری / (تکالیف و پروژه های فردی، گروهی)

- ❖ **شرح تکلیف:** آماده کردن پاورپوینت در مورد بیماری ها و ارائه آن در کلاس
- ❖ **زمان و نحوه تحویل تکالیف:** حد اکثر تا 25 آبان – از طریق ایمیل ، نرم افزارهای ایتا و بله
- ❖ **نمره (درصد از نمره کل):** 5 درصد – 1 نمره
- ❖ **زمان و نحوه دریافت مشاوره و بازخورد:**
- ✓ 15 دقیقه پایانی، خلاصه و پرسش و پاسخ

ارزشیابی درس

ارزشیابی تکوینی / (سهم نمره): آزمون میانترم 5 نمره – کوئیز 2 نمره ، تکالیف کلاسی 1 نمره، پرسش و پاسخ 1 نمره
ارزشیابی تراکمی: (سهم نمره): آزمون پایانترم 11 نمره
تاریخ آزمون نهایی : 1404/10/20

منابع آموزشی

منابع اصلی درس:

گوردیس، لنون، اپیدمیولوژی. ترجمه دکتر حسین صباغیان- دکتر کورش هلاکویی نانینی. انتشارات رشت.

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

پشتیبانی و خدمات
❖ راه ارتباطی با استاد برای دریافت مشاوره فردی/گروهی و بازخورد: (نحوه ارتباط/ زمان و مکان): ✓ اتاق EDO دانشکده ✓ تماس تلفنی ✓ ارسال پیام ❖ پشتیبانی فنی و اداری: (تلفن داخلی مدیر گروه/ آموزش)

تقویم درسی

موضوع درس	جلسات درسی
بیان تاریخچه و تعریف و کاربرد و اهداف اپیدمیولوژی	جلسه اول تاریخ: 1404/6/23
مفاهیم سلامت و بیماری، بیان سیر طبیعی بیماری و سطوح پیشگیری و اقدامات پیشگیری از بیماری	جلسه دوم تاریخ: 1404/6/30

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

جلسه سوم تاریخ: 1404/7/6	بیان مکانیزمهای انتقال عفونت و تغییرات شدت بیماری و تظاهرات بیماری، و آشنایی با یک سری اصطلاحات
جلسه چهارم تاریخ: 1404/7/13	شرایط ایجاد بیماری به وسیله عامل عفونت ز: درک معانی اصطلاحات رایج در علم اپیدمیولوژی
جلسه پنجم تاریخ: 1404/7/20	عوامل تعیین کننده و موثر بر سلامت
جلسه ششم تاریخ: 1404/7/27	بیان مدلهای اپیدمیولوژیک و کاربرد آن در کنترل و پیشگیری بیماری ها
جلسه هفتم تاریخ: 1404/8/4	شاخص ها و میزان های بهداشتی و کاربرد آن در پرستاری
جلسه هشتم تاریخ: 1404/8/11	میانترم
جلسه نهم	طبقه بندی و بررسی انواع مطالعات اپیدمیولوژی توصیفی، تحلیلی و مشاهدات گذشته نگر و آینده نگر

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس (lesson plan)

	تاریخ: 1404/8/18
مطالعات اپیدمیولوژی تحلیلی و تجربی	جلسه دهم تاریخ: 1404/8/25
غربالگری و بیماریابی نقش پرستاران در کشف بیماری ها و حفظ سلامت مردم	جلسه یازدهم تاریخ: 1404/9/2
انواع اپیدمی ها و جنبه های انتقال بیماری و نقش پرستاران در کشف بیماری ها و حفظ سلامت مردم	جلسه دوازدهم تاریخ: 1404/9/9
جنبه های اپیدمیولوژیک و برنامه های ملی مبارزه با بیماری های واگیر (نظام سندرمیک)	جلسه سیزدهم تاریخ: 1404/9/16
جنبه های اپیدمیولوژیک و برنامه های ملی مبارزه با بیماری های غیر واگیر (برنامه ایران) و جنبه های اپیدمیولوژی حوادث و سوانح	جلسه چهاردهم تاریخ: 1404/9/23